

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України «Про затвердження форм гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, відмови у наданні гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, та заяви про надання гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою»

1. Мета

Метою прийняття проєкту наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України «Про затвердження форм гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, відмови у наданні гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, та заяви про надання гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою» (далі – проєкт акта) є унормування форм документів для забезпечення реалізації права власника (користувача) високоефективної когенераційної установки на отримання гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою (далі – гарантія походження), у зв'язку з прийняттям Закону України від 24.02.2023 № 2955-IX «Про внесення змін до Закону України “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу” щодо розвитку високоефективної когенерації».

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

В рамках виконання зобов'язань України згідно з Договором про заснування Енергетичного Співтовариства відповідно до Рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 16.10.2015 № D2015/08/МС-ЕнС щодо імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради від 25.10.2012 2012/27/ЄС про енергоефективність, внесення змін до директив 2009/125/ЄС і 2010/30/ЄС та про скасування директив 2004/8/ЄС і 2006/32/ЄС та Угоди про асоціацію Україна-ЄС (додаток XXVII до глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію України – ЄС) з метою імплементації положень Директиви 2012/27/ЄС «Про енергоефективність» в частині створення умов для розвитку в Україні високоефективної когенерації та на виконання вимог пункту 672 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106, Верховною Радою України 24.02.2023 прийнято Закон України № 2955-IX «Про внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії

(когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу» щодо розвитку високоефективної когенерації» (далі – Закон № 2955), який відповідно до пункту 1 розділу II «Прикінцеві положення» набирає чинності через 12 місяців з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Абзацом четвертим пункту 9 розділу I Закону № 2955 визначено, що гарантію походження надає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до абзацу п'ятдесят третього пункту 9 розділу I Закону № 2955 центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку та за формою, визначеними Кабінетом Міністрів України, веде електронний реєстр гарантій походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою (далі – реєстр), з урахуванням вимог законодавства щодо забезпечення електронного документообігу та захисту інформації в інформаційних системах.

З урахуванням зазначеного та з метою виконання абзацу другого підпункту 2 пункту 1 розділу II Закону № 2955, а також підпункту 6 пункту 673 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106, Держенергоефективності розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, та Порядку та форми ведення електронного реєстру гарантій походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою», який проходить процедуру погодження із заінтересованими органами.

Абзацом тринадцятим пункту 9 розділу I Закону № 2955 визначено, що форми гарантії походження, відмови у наданні гарантії походження та заяви про надання гарантії походження затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд).

Реалізація змін, внесених Законом № 2955 до Закону України "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", потребує розробки і запровадження вищезазначених форм документів в рамках порядку надання гарантії походження та порядку ведення електронного реєстру гарантій походження.

Форми гарантії походження, відмови у наданні гарантії походження та заяви про надання гарантії походження є електронними документами, які будуть надсилатися за допомогою функціональних можливостей реєстру.

Враховуючи викладене, з метою реалізації Закону № 2955, запровадження функціонування електронного реєстру гарантій походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою та унормування форм документів для забезпечення реалізації права власника (користувача) високоефективної когенераційної установки на отримання гарантії походження розроблено проєкт акта, яким пропонується затвердити форми гарантії походження, відмови у наданні гарантії походження та заяви про надання гарантії походження.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається затвердити:

форму гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою;

форму відмови у наданні гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою;

форму заяви про надання гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою.

Форма гарантії походження містить інформацію про:

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи - підприємця або найменування суб'єкта господарювання, який є власником (користувачем) високоефективної когенераційної установки;

місце розташування когенераційної установки;

дату введення когенераційної установки в експлуатацію;

найменування та тип енергетичного обладнання, що входить до складу когенераційної установки;

встановлену потужність (електричну/теплову) когенераційної установки;

коефіцієнт корисної дії (електричний/тепловий) когенераційної установки;

вид палива (з визначенням нижчої теплотворної здатності палива) або енергії, що використовується когенераційною установкою;

обсяг теплової енергії, виробленої когенераційною установкою та відпущеної в теплову мережу;

обсяг електричної енергії, виробленої когенераційною установкою та відпущеної в електричну мережу, на яку видається гарантія походження;

економію первинної енергії, що отримана у результаті використання когенераційної установки;

операційний період, на який видається гарантія походження;

отримання (неотримання) державної підтримки при виробництві одиниці електричної енергії та одиниці теплової енергії, вироблених когенераційною установкою та відпущених у мережі, вид та обсяг такої підтримки;

отримання (неотримання) інвестиційної підтримки для експлуатації когенераційної установки, вид та обсяг такої підтримки;

номер і дату надання гарантії походження, назву держави.

Форма відмови у наданні гарантії походження містить інформацію про: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи - підприємця або найменування суб'єкта господарювання, який є власником (користувачем) високоефективної когенераційної установки, його місцезнаходження;

реєстровий номер облікового запису користувача, якому надається відмова та реєстровий номер висококваліфікованої когенераційної установки в реєстрі; зазначення підстав та причини відмови.

Форма заяви про надання гарантії походження містить інформацію про: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи - підприємця або найменування суб'єкта господарювання, який є власником (користувачем) високоефективної когенераційної установки, його місцезнаходження (з поштовим індексом);

номери ліцензій на право провадження заявником господарської діяльності з виробництва електричної та теплової енергії;

номер та строк дії свідоцтва про кваліфікацію когенераційної установки;

адресу розташування когенераційної установки;

дату введення когенераційної установки в експлуатацію;

найменування та тип енергетичного обладнання, що входить до складу когенераційної установки;

встановлену потужність (електричну/теплову) когенераційної установки;

види палива (із зазначенням нижчої теплотворної здатності палива) або енергії, що використовується когенераційною установкою;

обсяги електричної та теплової енергії, вироблені когенераційною установкою та відпущені в мережі;

операційний період;

коефіцієнт корисної дії (електричний/тепловий) когенераційної установки, визначений відповідно до методики визначення ефективності процесу когенерації;

встановлені та змонтовані засоби обліку (назва, умовне позначення та заводський номер засобу вимірювальної техніки; номер свідоцтва про перевірку законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки, дата його видачі та строк дії або документа про відповідність) виробленої, відпущеної або спожитої для власних потреб електричної енергії;

отримання (неотримання) державної підтримки при виробництві одиниці електричної енергії та одиниці теплової енергії, вироблених когенераційною установкою та відпущених у мережі, вид та обсяг такої підтримки;

отримання (неотримання) інвестиційної підтримки для експлуатації когенераційної установки, вид та обсяг такої підтримки.

4. Правові аспекти

Нормативно-правову базу у відповідній сфері суспільних відносин складають:

Закон України «Про енергетичну ефективність»;

Закон України «Про ринок електричної енергії»;

Закон України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу»;

План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106;

постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 676 «Про затвердження Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460 «Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2022 № 1400);

постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2023 № 153 «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері енергоефективності».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, а тому до відповідних заінтересованих сторін: уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови, не надсилався.

Проект акта не стосується наукової та науково-технічної діяльності, а тому на розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій не надсилався.

Консультації із заінтересованими сторонами стосовно проекту акта не проводилися.

Проект акта було розміщено для обговорення на вебсайтах Держенергоефективності (<http://sae.gov.ua/>) та Мінінфраструктури (<https://mtu.gov.ua/>).

7. Оцінка відповідності

Одним із зобов'язань України згідно з Договором про заснування

Енергетичного Співтовариства є Рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 16.10.2015 №D2015/08/МС-ЕпС щодо імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради від 25.10.2012 2012/27/ЄС про енергоефективність, внесення змін до директив 2009/125/ЄС і 2010/30/ЄС та про скасування директив 2004/8/ЄС і 2006/32/ЄС, зокрема, в частині впровадження гарантій походження.

Створення умов для розвитку в Україні вискоелективної когенерації є вимогою Європейського Союзу, відповідно до Угоди про асоціацію Україна-ЄС, (додаток XXVII до глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію України – ЄС).

Проект акта містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції з питань вискоелективної когенерації, зокрема, Директиви Європейського Парламенту і Ради 2012/27/ЄС від 25.10.2012 про енергоефективність, внесення змін до директив 2009/125/ЄС і 2010/30/ЄС та про скасування директив 2004/8/ЄС і 2006/32/ЄС.

Проект акта не містить положень, які створюють підстави для дискримінації, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Громадська гендерно-правова експертиза не проводилась.

У проекті акта відсутні положення, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Громадська антикорупційна та громадська антидискримінаційна експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта дозволить забезпечити:

виконання вимог Закону України від 24.02.2023 № 2955-IX «Про внесення змін до Закону України "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу" щодо розвитку вискоелективної когенерації»;

унормування форм документів для забезпечення реалізації права власника (користувача) вискоелективної когенераційної установки на отримання гарантій походження;

виконання зобов'язань України в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариством та Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом щодо імплементації Директиви 2012/27/ЄС «Про енергоефективність» в частині впровадження гарантій походження;

створення умов для надання гарантій походження;

впровадження конкурентних засад підтримки вискоелективної когенерації, забезпечивши при цьому подальший розвиток галузі, підвищення рівня споживчої обізнаності покупців електричної енергії та кінцевих споживачів.

Негативних факторів за предметом правового регулювання проєкту акта не передбачається.

Реалізація проєкту постанови не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Інформація щодо впливу на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Кабінет Міністрів України Мінінфраструктури Держенергоефективності	Позитивний	<p>Забезпечить виконання вимог Закону № 2955 та впровадження гарантії походження.</p> <p>Виконання зобов'язань України в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариством та Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом щодо імплементації Директиви 2012/27/ЄС «Про енергоефективність» в частині впровадження гарантій походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою.</p> <p>Створення позитивного іміджу держави, що підтримує інноваційний розвиток, враховуючи тенденції в країнах ЄС.</p>
Суб'єкти господарювання, які здійснюють комбіноване виробництво теплової та електричної енергії	Позитивний	<p>Забезпечення реалізації права власника (користувача) високоефективної когенераційної установки на отримання гарантії походження.</p> <p>Створення передумов для запровадження прозорого механізму надання та обігу гарантій походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою</p>

**Голова Державного агентства
з енергоефективності
та енергозбереження України**

Ганна ЗАМАЗЄВА

_____ 2024 р.